

N:o 20.

Ank. till Riksd. kansli den 28 april 1905, kl. 5 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om nedsättning af postafgiften för trycksaker m. m.

(1:a A.)

Enligt gällande allmänna poststadga af den 9 september 1899 med däri sedermera gjorda ändringar är portot för korsbandsförsändelser mellan inrikes orter bestämdt sålunda:

för inländska tidningar eller andra periodiska skrifter, vid försändning såsom s. k. utgifvarekorsband, 12 öre för kilogram och i andra fall • 1 öre för hvar vikt af 50 gram eller öfverskjutande del däraf; dock så att icke i något af sistnämnda fall afgiften för en särskild försändelse understiger 4 öre (lokalkorsband minst 2 öre);

för andra trycksaker samt affärshandlingar och varuprof 4 öre för hvar vikt af 50 gram eller del däraf; dock minst 10 öre för affärshandlingar och 8 öre för varuprof (lokalkorsband kosta blott hälften så mycket). Högsta tillåtna vikten utgör för trycksaker och affärshandlingar 2 kilogram och för varuprof 350 gram.

Vid 1898 års riksdag väcktes motion med förslag, att det inländska korsbandsportot för vanliga trycksaker måtte nedsättas¹ från 4 till 2 öre för 50 gram, dock att lägsta porto skulle vara 4 öre (vid lokalbefordran 2 öre).

Generalpoststyrelsen, som hördes öfver motionen, beräknade den ifrågasatta portonedsättningen skola medföra en årlig minskning i porto-

inkomsterna af i rundt tal 40,000 kronor; och yttrade generalpoststyrelsen vidare, att vid bedömandet af de ekonomiska verkningarna för postverket af den ifrågasatta portonedsättningen syntes äfven böra beaktas, att, om ock antagas finge, att nedsättningen skulle medföra en tillväxt i antalet af ifrågavarande postförsändelser och portonedsättningen sålunda åtminstone i viss mån komme att motvägas af en genom tillväxten i försändelsernas antal åstadkommen ökning af postinkomsterna i deras helhet, det å andra sidan ej finge förbises, att en dylik tillväxt i antalet af dessa ej sällan skrymmande postförsändelser säkerligen ganska snart måste framkalla behof af ökning i det redan nu strängt anlitade utrymmet i åtskilliga järnvägspostkupéer och därigenom verka till förökning af omkostnaderna för järnvägspostbefordringen.

Bevillningsutskottet hemställde om afslag å motionen; och blef denna hemställan af bägge kamrarna bifallen.

Vid 1899 års riksdag väcktes ånyo motion, i hvilken yrkades, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes efter verkställd utredning inkomma till Riksdagen med förslag till nedsättning af det inländska korsbandsportot.

I 1899 års bevillningsutskotts med anledning af denna motion afgifna betänkande, däri generalpoststyrelsens här ofvan omförmälda utlåtande åberopades, yttrade utskottet bland annat, att då en nedsättning af gällande portosatser för korsbandsförsändelser skulle vålla en ej obetydlig minskning i postverkets inkomster, och omförmälda försändelser ofta vore af skrymmande beskaffenhet, i följd hvaraf en ökning af deras antal skulle kräfva ökadt utrymme och kanske föranleda större omkostnader för postbefordringen, kunde utskottet icke tillstyrka, att skrifvelse till Kungl. Maj:t i det af motionären angifna syfte af Riksdagen aflätes. Utskottet hemställde också, att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda, och blef hvad utskottet sålunda hemställt af bägge kamrarna bifallet.

Nu har i en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 87, herr *O. G. Eklund* hemställt, »att Riksdagen måtte besluta nedsättning i korsbandsportot för vanliga trycksaker till 2 öre per 50 gram, dock lägst 4 öre, vid lokalbefordran 2 öre eller, eventuellt, införandet af ett särskildt bokporto enligt dessa grunder».

Till stöd för berörda hemställan anför motionären följande:

»Vid 1898 och 1899 års riksdagar gjorde jag framställning om nedsättning i gällande korsbandsporto. Jag lyckades icke då vinna gehör

för min önsksn, men då vid behandlingen af kungl. propositionen om höjning af postbefordringsafgiften för tidningar vid fjorårets riksdag från flere håll uttalades sympati för en nedsättning af korsbandsportot för vanliga trycksaker eller eventuellt införande af ett särskildt, billigare bokporto, tillåter jag mig att i år förnya min framställning.

Korsbandsportot för vanliga trycksaker utgår nu med 4 öre per 50 gram.

Jämför man detta porto med portot för paket, finner man, hur ofantligt högt det förra är i förhållande till det senare.

Ett paket på $\frac{1}{2}$ kilo kostar 30 öre; ett korsband med samma vikt 40 öre. Är vikten 1 kilo, äro portosatserna respektive 50 öre och 80 öre; är vikten $1\frac{1}{2}$ kilo respektive 75 öre och 1 krona 20 öre.

I Tyskland är korsbandsportot till och med	50 gram	3 pf.
	50 » » »	100 » 5 »
	100 » » »	250 » 10 »
	250 » » »	500 » 20 »
	500 » » »	1 kilo 30 »

I fråga om inländska bref utgår portot efter en fallande skala i förhållande till vikten.

Bref vägande intill	15 gram	kostar 10 öre.
» » från	15 till 125	» » 20 »
» » »	125 » 250	» » 30 »

Sammalunda ock numera i fråga om paket.

Paket vägande intill	$\frac{1}{2}$ kilo	30 öre.
» » öfver $\frac{1}{2}$ till	1 »	50 »
» » » 1 »	$1\frac{1}{2}$ »	75 »
» » » $1\frac{1}{2}$ till och med	3 »	1 krona.
» » » 3 » » »	5 »	1 » 50 öre.

I fråga om korsbandsportot finnes ingen sådan fallande skala.

In- och utländska portosatser stå i följande förhållande till hvarandra:

Ett 15 grams bref inom Sverige	10 öre.
» » » » till utlandet (utom Danmark och Norge)	20 »	
Ett breffkort respektive	5 och 10 öre.	

Ett bref på 100 gram inom Sverige 20 öre, till utlandet 1 krona 40 öre.

Men i fråga om korsbandsportot är skillnaden nästan ingen. Att sända en bok på 350 gram i korsband till Sundbyberg kostar 28 öre, till den mest aflägsna plats i Nordamerikas förenta stater 35 öre.

Proportionerna härvidlag äro icke rimliga.

Svenska tidningar få sändas mot ett porto af 1 öre per 50 gram. En bundt tidningar på 350 gram från Stockholm till Göteborg kostar 7 öre; en bok med samma vikt 4 gånger detta belopp.

Bevillningsutskottet vid 1898 och 1899 års riksdagar ställde mot dessa siffror, hvilka jag redan då anförde, blott sin subjektiva uppfattning, att portosatsen för i korsband sända vanliga trycksaker icke vore för hög. Den stora skillnaden mellan å ena sidan det vanliga korsbandsportot och å andra sidan tidningsportot betydde icke, sade utskottet, att det förra vore för högt, utan snarare att det senare vore synnerligen lågt.

Trots denna uppfattning har sedan dess bevillningsutskottet förordat och Riksdagen infört ett ännu lägre tidningsporto, nämligen för s. k. tidningsutgifvarekorsband.

En tidningsutgifvare kan nu sända 20 nummer af sin tidning med en sammanlagd vikt af 1 kilo till 20 olika personer för 12 öre, under det att en bokförläggare, som i korsband sänder ett enda bokexemplar, som väger 1 kilo, får betala 80 öre.

Enligt den utredning, som postverket vid 1898 års riksdag verkställde, skulle postverket på en nedsättning med 50 procent af det ifrågasvarande korsbandsportot mista 40,000 kronor i inkomst. Men postverket själf ställde i utsikt, att tillväxten i försändelsernas antal skulle uppväga denna minskade inkomst, hvadan således den pekuniära sidan af frågan icke borde spela någon roll. Vidare fruktade postverket för alltför stor tillväxt i korsbandens antal, hvilken tillväxt säkerligen snart skulle framkalla ökade kostnader.

All erfarenhet visar, att billigare pris ökar omsättning. Äfven vårt svenska postverks historia torde bestyrka detta. Har postverket någonsin förlorat på den nedsättning i bref-, paket- och postanvisningsporto, som tid efter annan gjorts? Har manne icke den ökade omsättningen icke blott uppvägt de förut hafda inkomsterna utan därjämte betalt de ökade omkostnaderna och lämnat vinst!

Att ett med 50 procent nedsatt korsbandsporto skulle öfverhopa posten med korsband, är öfverdrifvet. Alla större paket skulle fortfarande sändas som ilgods med järnvägen, ty icke ens tidningsportot, 1 öre på 50 gram, är billigare än järnvägens taxa för ilgods, när det är fråga om större paket. Ett paket på 5 kilo exempelvis till Hallsberg kostar på järnvägen som ilgods 40 öre, som postpaket 1 krona 50 öre, som tidningskorsband 1 krona. Sändt i tre korsband mot trycksaksporto (högsta vikt 2 kilo) skulle det betinga ett pris af 4 kronor och, i fall portot vore hälften så stort, 2 kronor. Af dessa siffror torde framgå, att en nedsättning i korsbandsportot icke skulle medföra någon så oerhörd tillströmning, att postkupéerna i alltför hög grad af dem toges i anspråk. Det blefve hufvudsakligen små korsband på omkring $\frac{1}{2}$ kilos vikt, som skulle öka i antal.

Postverket anförde äfven som skäl för sitt afstyrkande, att korsbanden ofta nog vore skrymmande. För skrymmande korsband kunde ju, liksom för skrymmande paket, stadgas en tilläggsafgift (50 procent för paket).

Jag anser, att det är billigt och klokt, att tidningarna hafva låga postbefordringsafgifter, men att det ock vore önskvärdt, att äfven de, som sprida böcker, erhöles någon förmån. De hafva nu knappast någon möjlighet att direkt till köparen sända enstaka exemplar af skrifter och mindre böcker, enär intet billigt befordringssätt härför finnes. De äro hänvisade till att använda mellanhänder, som tillsändas större antal exemplar för distribution.

Sedan jag nedskref ofvanstående, har kungl. proposition om afsevärd nedsättning i paketportot för Riksdagen framlagts.

På samma gång jag tillkännager min lifliga anslutning till kungl. generalpoststyrelsens förslag, kan jag dock icke underlåta att ställa detta förslag vid sidan af samma styrelses år 1898 uttalade farhåga för att postens utrymme ej skulle räcka till för ökad antal korsbandsförsändelser.

Blifva de lägre paketportosatserna gällande, så kommer sannerligen utrymmet att tagas i anspråk. De nu föreslagna portosatserna äro så billiga, att de i vissa fall understiga järnvägens ilgodstariff. Detta gäller i all synnerhet i fråga om befordring till längre bort belägna orter, hvilket framgår af följande jämförelse:

Försändelse kostar till		Som ilgods.	Som postpaket.
Göteborg	vikt högst 1 kilo	50	30
»	» 1—2 »	50	50
»	» 2—3 »	75	50
»	» 3—5 »	75	75
Malmö	» högst 1 »	60	30
»	» 1—2 »	60	50
»	» 2—3 »	85	50
»	» 3—5 »	85	75
Luleå	» högst 1 »	80	30
»	» 1—2 »	80	50
»	» 2—3 »	105	50
»	» 3—5 »	105	75

Häraf torde tydligt framgå, att postverket i fråga om paketbefordring har att, med så låga portosatser, påräkna en kolossalt ökad trafik, gentemot hvilken en stegring i antalet små korsbandsförsändelser ingenting betyder.»

Bevillningsutskottet, till hvars förberedande behandling förevarande motion hänvisats, har till en början ansett nödigt att för bedömande af denna fråga erhålla utredning om de ekonomiska verkningar, som den af motionären föreslagna nedsättningen kunde komma att medföra för postverket; och har därvid särskild utredning ansetts erforderlig beträffande den besparing i postverkets utgifter, som möjligen skulle kunna vinnas, därest korsbandsförsändelser icke, såsom nu äger rum, postbefordrades såsom bref utan i den ordning, som är föreskrifven för postpaket.

För erhållande af en dylik utredning har bevillningsutskottet i vederbörlig ordning utverkat Kungl. Maj:ts befallning till generalpoststyrelsen att till utskottet inkomma med yttrande i sålunda angifna hänseenden; och har i anledning häraf generalpoststyrelsen i en den 28 mars innevarande år dagtecknad skrifvelse anfört följande:

»I ofvanberörda motion föreslås, att Riksdagen måtte besluta nedsättning i korsbandsportot för vanliga trycksaker till 2 öre pr 50 gram, dock lägst 4 öre, vid lokalbefordran 2 öre eller, eventuellt, införandet af ett särskildt bokporto enligt dessa grunder.

Då en någorlunda exakt beräkning af de ekonomiska verkningarna

för postverket af den i meranämnda motion ifrågasatta portonedsättningens genomförande icke kunnat på grund af tillgängliga poststatistiska uppgifter verkställas, men tiden ej medgifvit anordnande af någon mera fullständig statistisk undersökning, har för erhållande af material till den utredning, som i förevarande hänseende nu skolat verkställas, generalpoststyrelsen låtit vid postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö under tiden från och med den 3 till och med den 9 innevarande mars företaga räkning af därstädes i första hand postbehandlade försändelser af det slag, som skulle komma att af den ifrågavarande nedsättningen beröras.

Resultatet af den sålunda anställda räkningen, tillämpadt på riket i dess helhet, föreligger i härhos bifogade tabellariska sammanställning, vid hvilkens upprättande lagts till grund det förhållande, att under de två senast förflutna åren från ofvannämnda postkontor befordrats i medeltal 57,6 % af hela antalet sådana inrikes postförsändelser, om hvilka nu är fråga.

Såsom af omförmälda sammanställning framgår, har den ifrågasatta portonedsättningen beräknats skola medföra en årlig minskning i portoinkomsterna af kronor 75,186: 38 eller, i rundt tusental, 75,000 kronor.

I hvad mån detta belopp skulle nedbringas, därest den ifrågasatta portonedsättningen inskränktes till att gälla allenast egentliga »böcker», synes beroende af den omfattning, som i förevarande afseende skulle gifvas åt detta slag af trycksaker. Ur postverkets synpunkt torde det icke vara möjligt att på annat sätt än efter vikten skilja mellan böcker och andra trycksaksförsändelser; och bör följaktligen den under angifna förutsättning inträdande reduktion i den ofvan beräknade inkomstminskningen utan vidare framgå af den tabellariska sammanställningen.

Hvad därefter angår frågan, huruvida och i hvad mån besparing i postverkets utgifter möjligen skulle kunna vinnas, därest korsband icke postbefordrades såsom bref, utan i den för paketpostförsändelser föreskrifna ordning, får generalpoststyrelsen till en början framhålla, att den skillnad, som i fråga om postbefordringen för närvarande äger rum mellan brefpost- och andra postförsändelser, inskränker sig hufvudsakligen därtill, att, medan brefpostförsändelser, till hvilka räknas bref, kortbref, brefkort, korsband, postanvisningar och postabonnerade tidningar, befordras med s. k. brefposthastighet, d. v. s. med den postlägenhet, genom hvilkens begagnande försändelserna beräknas skola fortast uppnå bestämmelseorterna eller snabbast komma adressaterna till handa, så äro paket, för hvilka

postafgifterna icke utgöras eller redovisas med tjänstefrimärken, uteslutna från sådan befordran i de fall, då hinder möter mot paketens befordran med brefposthastighet vare sig, i fråga om befordran med landsvägspost, på grund af postens tyngd eller, i fråga om befordran å järnväg, antingen på grund af gällande föreskrifter att paket i allmänhet icke må med vissa lägenheter befordras, eller ock till följd däraf att post, som kastas från postkupé (vid vissa järnvägsstationer, där vederbörande bantåg icke stannar), icke må omfatta paket.

Då vid postforsling å landsväg postens tyngd påkallar användande af flere hästar än vederbörande entreprenör är skyldig tillhandahålla, kan befordran af ofvan omförmälda paket uppskjutas till följande lägenhet.

Med hänsyn till försändelsernas vikt är postverkets paketrörelse ock så till vida begränsad, att paket, som skall utväxlas genom poststation, ej får öfverstiga 10 kilogram samt att paket, som skall postbefordras med gående bud, d. v. s. till eller från poststation af 2:dra klassen, ej får väga mer än 1 kilogram, såvida icke postafgiften därför utgöres eller redovisas med tjänstefrimärken, i hvilket fall högsta vikten utgör 1¹/₂ kilogram.

Hvad angår paketpostförsändelsers befordring å järnväg, gäller för närvarande, att paket i allmänhet vinna befordran med samma postkupéer som brefpostförsändelser, med undantag hufvudsakligen däraf, att paket öfver hufvud icke befordras med postkupéexpeditionerna i snälltågen n:o 1 Stockholm—Malmö, n:o 3 Stockholm—Göteborg, n:o 4 Göteborg—Stockholm, n:o 51 Falköping—Nässjö och n:o 52 Nässjö—Falköping, samt att befordran af inrikes paket ej äger rum med postkupéexpeditionerna i snälltågen n:is 5 och 7 Stockholm—Malmö, n:is 2, 6 och 8 Malmö—Stockholm, n:is 13—72 Stockholm—Laxå—Charlottenberg och n:is 71—14 Charlottenberg—Laxå—Stockholm.

Generalpoststyrelsen har från samtliga postdirektörer och postinspektörer inhämtat yttranden beträffande den besparing i utgifter, som skulle kunna åstadkommas under den af bevillningsutskottet angifna förutsättning; och får styrelsen härmed öfverlämna de sålunda afgifna yttrandena.

För egen del får generalpoststyrelsen i detta afseende anföra följande.

Frågan om besparing i postverkets utgifter genom att icke med brefposthastighet befordra korsband, innehållande andra trycksaker än inländska tidningar — att befordra tidningar med mindre snabba lägenheter lärer väl nämligen icke ifrågasättas — synes väsentligen bero af

de grunder, efter hvilka postverket har att lämna ersättning för postbefordringen å järnväg. Denna ersättning beräknas för närvarande, på grund af bestämmelserna i kungl. brefvet den 18 maj 1900 och i kungl. kungörelsen den 4 oktober 1895, uteslutande efter det utrymme, som för posten tages i anspråk, och den väglängd, postbefordringen omfattar, utan att hänsyn tages därtill, huruvida befordringen äger rum med snabbare eller långsammare tåg. Så länge ofvannämnda beräkningsgrunder gälla, kan någon minskning i postverkets utgifter genom korsbandens öfverförande till paketposten icke påräknas. Ty äfven om någon inskränkning i det nuvarande utrymmet i de snabbare tågens postkupéer kunde tänkas genom en sådan åtgärd blifva möjlig, så skulle däraf i de postkupéer, som medfölja andra tåg, framkallas behof af en motsvarande ökning i utrymmet, och den besparing, som möjligen kunde åstadkommas på ett håll, skulle uppvägas af höjning i kostnaderna på annat håll. Utrymmet i de långsammare tågens postkupéer är nämligen, såsom äfven i de afgifna yttrandena framhållits, redan för närvarande så anlitadt, att en ökning i de postförsändelser, som inom dessa kupéer behandlas, i regel ej kan tänkas genomförd utan förhöjda kostnader.

Saken skulle emellertid kunna komma att ställa sig väsentligen annorlunda, om till följd af den stora ökning i paketrörelsen, som är att emotse efter det sänkta paketportots införande med nästkommande juli månads ingång, en omreglering af grunderna för postverkets ersättning till järnvägarne skulle komma till stånd i den riktning, att ersättningen bestämdes till lägre belopp för de långsammare tågen än för de hastigare.»

Den i generalpoststyrelsens ifrågavarande skrifvelse omförmälda tabellariska sammanställning finnes jämväl såsom bilaga fogad vid detta betänkande.

Vidare har utskottet till upplysning i saken velat meddela följande öfversikt, utvisande i jämna hundratal kronor postverkets inkomster, utgifter och behållning åren 1898—1904:

År	Inkomster	Utgifter	Behållning
1898	10,310,400	9,390,900	919,500
1899	11,121,300	10,259,500	861,800
1900	11,883,900	11,218,800	665,100
1901	12,842,100	12,205,700	636,400
1902	14,007,600	13,138,000	869,600
1903	15,893,700	13,999,300	1,894,400
1904	16,563,900	14,635,900	1,928,000

Bland utgifterna inbegripas de belopp, som under åren 1898—1903 afsatts till posthusbyggnader; och utgöra dessa belopp

år 1898.....	250,000	kronor.
» 1899.....	410,000	»
» 1900.....	425,000	»
» 1901.....	360,000	»
» 1902.....	680,000	»
» 1903.....	215,216	»

Det torde med fullt skäl kunna ifrågasättas, huruvida icke, såsom motionären äfven framhåller, det här i landet gällande portot för vanliga trycksaker (d. v. s. andra än tidningar) måste anses väl högt i jämförelse med portosatserna för såväl tidningar och tidskrifter som framför allt paket af ej alltför obetydlig vikt.

De af motionären åberopade exemplen synas ock gifva stöd åt den uppfattning, att ett missförhållande i nu omförmälda hänseende äger rum. Det torde i detta sammanhang särskildt böra erinras, hurusom postbehandlingen af korsbandsförsändelser är jämförelsevis enkel, under det att postverkets bestyr med paket kräfver ganska betydande arbete och besvär.

Gifvet är, att, sedan Riksdagen numera beslutit en ej obetydlig sänkning af paketportot, ofvan berörda missförhållande kommer att än ytterligare framträda. Under sådana omständigheter torde en nedsättning af portot för här ifrågavarande slag af korsbandsförsändelser få anses vara af behovet påkallad. Det vill dock synas utskottet, som om den af motionären föreslagna sänkningen vore alltför stor, och har utskottet i stället funnit sig böra föreslå sådan förändring af nu gällande bestämmelser, att i ungefärlig öfverensstämmelse med hvad som gäller i Tyskland det inrikes portot för vanliga trycksaker må bestämmas efter följande grunder, nämligen för försändelse, som väger:

högst	50	gram	4	öre
mer än	50,	men ej öfver	100 gram.....	5	»
»	»	100,	» » » 250 »	10	»
»	»	250,	» » » 500 »	20	»
»	»	500 gram,	» » » 1 kilogram.....	30	»

Maximivikten skulle således enligt detta förslag komma att utgöra 1 kilogram eller hälften af hvad nu är stadgadt, och skulle följaktligen försändelser, som i vikt öfverstege 1 kilogram, komma att postbehandlas såsom paket, hvilket i hvarje fall skulle ställa sig väsentligt billigare än efter nu gällande portosatser.

Hvad lokalportot beträffar, som för närvarande utgör hälften af det vanliga portot, torde detsamma fortfarande böra beräknas på enahanda sätt, dock att för försändelse, vägande mer än 50 men ej öfver 100 gram, detta porto lämpligen synes kunna bestämmas till 3 öre.

I sammanhang härmed får emellertid utskottet fästa uppmärksamheten därå, att vid genomförande af en sådan förändring, som den här ofvan ifrågasatta, en motsvarande ändring torde erfordras i fråga om portot för affärshandlingar och varuprof. Detta utgår nämligen, såsom redan blifvit sagdt, efter enahanda grunder, som gälla för trycksaksförsändelser, med iakttagande däraf, att minsta afgiften för försändelse utgör för affärshandlingar 10 öre och för varuprof 8 öre.

För att sålunda bringas i öfverensstämmelse med hvad som föreslagits i fråga om trycksaker synes följaktligen, hvad affärshandlingar angår, portot böra bestämmas till 10 öre för försändelse af högst 250 grams vikt, 20 öre för försändelse, vägande mer än 250 men ej öfver 500 gram, samt 30 öre för försändelse, som väger mer än 500 gram men ej öfver 1 kilogram. Maximivikten skulle således äfven här utgöra 1 kilogram.

Beträffande härefter varuprof, i fråga om hvilka högsta vikten för närvarande är bestämd till 350 gram, synes lämpligast att, såsom i Tyskland och Österrike är föreskrifvet, bestämma endast två portosatser sålunda, att afgiften för dylik försändelse, vägande ej öfver 250 gram, sättes till 10 öre samt för försändelse af högre vikt till 20 öre. Häremot kan visserligen anmärkas, att den sålunda föreslagna minsta afgiften af 10 öre med 2 öre öfverstiger nu gällande lägsta afgiften för dylika försändelser, men då minimiafgiften numera skulle omfatta försändelser af t. o. m. 250 grams vikt i stället för såsom förut försändelser af endast t. o. m. 100 grams vikt, synes en dylik erinran icke böra tillmätas någon betydelse.

Lokalportot för affärshandlingar och varuprof lärer fortfarande böra utgå med hälften af den eljest stadgade afgiften.

Beträffande de nu föreslagna portosatsernas förhållande till gällande postbefordringsafgifter har upprättats en jämförande öfversikt, hvilken jämväl finnes vid detta betänkande fogad såsom bilaga.

Enligt hvad generalpoststyrelsen i sitt här ofvan intagna yttrande anført, har styrelsen beräknat, att en nedsättning af trycksaksportot, på sätt motionären förordat, skulle medföra en årlig minskning i portoinkomsterna af i rundt tal 75,000 kronor. Antagligt är emellertid, att, därest utskottets ifrågavarande förslag vunne bifall, omförmälda belopp komme att i någon mån reduceras. Härvid får likväl ej förbises, att utskottet jämväl ansett sig böra ifrågasätta en ändring af portosatserna för affärshandlingar och varuprof. De ekonomiska verkningarna af ett dylikt förslag låta sig dock, enligt hvad utskottet inhämtat, icke för närvarande beräknas.

I detta sammanhang torde ock böra erinras, hurusom innevarande års Riksdag beslutit nedsättning ej mindre, såsom redan nämnts, af afgiften för inrikes postpaket än äfven af afgiften för inrikes postförsändelses rekommendation, samt att dessa åtgärder beräknats skola medföra en minskning i postverkets inkomster med omkring 367,000 kronor. Vidare har Kungl. Maj:t genom en under nästlidet år beslutad nedsättning af afgiften för visst slag af inrikes postanvisningar och postförskott föranledt en minskad inkomst, som antagits komma att uppgå till omkring 61,000 kronor; och skulle följaktligen på grund af dessa beräkningar postverket få vidkännas en nedgång i inkomsterna med ett till omkring 428,000 kronor beräknadt belopp. Med hänsyn till de betydande fördelar, som genom de nu föreslagna förändringarna skulle beredas den stora allmänheten, synes emellertid berörda förhållande icke böra utgöra något hinder för förslagens genomförande.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att Riksdagen i anledning af förevarande motion ville besluta,

1:o) att för nedan angifna slag af korsband, som med post eller af landtbrefbärare fortskaffas, befordringsafgiften skall utgå enligt följande grunder:

a) för försändelse, innehållande trycksaker (andra än inländska tidningar och tidskrifter m. m.), som väger:

högst 50 gram	4 öre,
mer än 50, men ej öfver 100 gram ...	5 »
» » 100, » » » 250 » ...	10 »
» » 250, » » » 500 » ...	20 »
» » 500 gram, » » » 1 kilogram...	30 » ;

b) för försändelse, innehållande affärshandlingar, som väger:

högst 250 gram	10 öre,
mer än 250, men ej öfver 500 gram	20 »
» » 500 gram, » » » 1 kilogram.....	30 » ;

c) för försändelse, innehållande varuprof, som väger:

högst 250 gram	10 öre,
mer än 250, men ej öfver 350 gram	20 »
samt	

2:o) att för nedannämnda slag af korsband, som å postanstalt behandlas utan att med post eller af landtbrefbärare fortskaffas, afgiften för postbehandlingen skall utgå enligt följande grunder:

a) för försändelse, innehållande trycksaker (andra än inländska tidningar eller tidskrifter m. m.), som väger:

högst 50 gram	2 öre,
mer än 50, men ej öfver 100 gram ...	3 »
» » 100, » » » 250 » ...	5 »
» » 250, » » » 500 » ...	10 »
» » 500 gram, » » » 1 kilogram ...	15 » ;

b) för försändelse, innehållande affärshandlingar, som väger:

högst 250 gram	5 öre,
mer än 250, men ej öfver 500 gram ...	10 »
» » 500 gram, » » » 1 kilogram...	15 » ;

Bevillningsutskottets Betänkande N:o 20.

e) för försändelse, innehållande varuprof, som väger:
högst 250 gram..... 5 öre,
mer än 250, men ej öfver 350 gram 10 »

Stockholm den 28 april 1905.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

•

Herrar *G. Jansson* och *E. A. Lindblad* hafva begärt få antecknadt, att de af arbete inom särskilda utskottet n:o 2 varit förhindrade att deltaga i behandlingen af detta betänkande.

Bil. I.

Tablå,

utvisande den årliga minskning i inkomster, som på grund af statistiska uppgifter från postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö för tiden 3—9 mars 1905, beräknats skola för svenska postverket uppkomma, därest afgiften för befordran mellan inrikes orter af trycksaksförsändelser, för hvilka afgift icke utgår enligt § 20 mom. 1 a) och b) i allmänna poststadgan och hvilka icke äro afsedda för allenast lokal postbefordran, nedsattes från fyra till två öre pr vikt af 50 gram eller del af 50 gram, med iakttagande att minsta afgiften för dylik försändelse fortfarande skulle vara fyra öre.

Portosatser, efter hvilka de under tiden 3—9 mars 1905 räknade trycksaksförsändelser taxerats	Antal under räk- ningsperioden vid postkontoren i Stock- holm, Göteborg och Malmö postbehand- lade försändelser af ifrågavarande slag	De i kol. 2 angifna tal motsvaras för helt år af följande:		Beräknad minskning (efter 2 öre pr porto- sats) för det i kol. 4 angifna antal för- sändelser	
		för postkontoren i Stockholm, Göte- borg och Malmö	för hela riket		
1	2	3	4	5	
				Kronor	öre
2	5,620	292,240	507,361	20,294	44
3	1,899	98,748	171,438	10,286	28
4	1,475	76,700	133,160	10,652	80
5	902	46,904	81,431	8,143	10
6	574	29,848	51,820	6,218	40
7	371	19,292	33,493	4,689	02
8	203	10,556	18,326	2,932	16
9	140	7,280	12,639	2,275	02
10	87	4,524	7,854	1,570	80
11	56	2,912	5,056	1,112	32
12	57	2,964	5,146	1,235	04
13	61	3,172	5,507	1,431	82
14	12	624	1,083	303	24
15	23	1,196	2,076	622	80
16	10	520	903	288	96
17	10	520	903	307	02
18	18	936	1,625	585	—
19	5	260	451	171	38
20	13	676	1,174	469	60
21	6	312	542	227	64
22	5	260	451	198	44
23	7	364	632	290	72
24	7	364	632	303	36
25	5	260	451	225	50
26	5	260	451	234	52
28	1	52	90	50	40
37	1	52	90	66	60
Summa	11,573	601,796	1,044,785	75,186	38

Bil. II.

Öfversikt af nuvarande och af utskottet föreslaget
korsbandsporto.

Vikt (gram)	Trycksaker (andra än tidningar)		Varuprof		Affärshandlingar	
	Nuvarande	Föreslaget	Nuvarande	Föreslaget	Nuvarande	Föreslaget
	öre	öre	öre	öre	öre	öre
Högst 50	4	*) (2) 4	8		10	
50—100	8	(3) 5				
100—150	12	(5) 10	12	(5) 10	12	(5) 10
150—200	16		16		16	
200—250	20		20		20	
250—300	24		24		24	
300—350	28	(10) 20	28	(10) 20	28	
350—400	32		Maximum		32	
400—450	36		350 gram		36	
450—500	40		Lokal-portot		40	
500—550	44		= hälften		44	
550—600	48		48			
600—650	52				52	
650—700	56				56	
700—750	60	(15) 30			60	(15) 30
750—800	64				64	
800—850	68				68	
850—900	72				72	
900—950	76				76	
950—1,000	80				80	
1,000—1,050	84	Maximum			84	
o. s. v. intill 2 kg.	{ 4 öre pr 50 gram	1 kg.			{ 4 öre pr 50 gram	Maximum 1 kg.
	Lokal-portot = hälften				Lokal-portot = hälften	

*) Siffrorna inom parentes angifva lokalportot.